

INFORMATĪVĀS TEHNOĻĪJAS

2001. gadā sekmīgi turpinājās valsts a/s *Latvijas dzelzceļš* informatīvo sistēmu attīstība, kas orientēta uz informatīvo tehnoloģiju modernizāciju un jaunāko sasniegumu ieviešanu, dzelzceļa transporta integrēšanos valsts un starptautiskajā informatīvajā telpā kā arī uz vienotas Latvijas dzelzceļa finanšu un ekonomikas vadības sistēmas izveidi.

Atskaides periodā uzsāka divu svarīgu projektu realizācija informatīvo tehnoloģiju jomā – datu pārraides tīkla modernizācija un finanšu un ekonomikas informatīvās sistēmas izstrāde uz informatīvās sistēmas *SAP R/3* bāzes.

Pirmais projekts paredz izveidot kopējo korporatīvo datortīklu, kas apvienotu visus lokālos datoru tīklus kā arī atsevišķus datorlietotājus visā valsts teritorijā katrā Latvijas dzelzceļa struktūrvienībā.

SAP/3 paredz izveidot modernu, integrētu finanšu, materiālo resursu un ekonomiskās vadības sistēmu, kas atbilstu Eiropas Savienības direktīvām un nodrošinātu operatīvu un pamatotu uzņēmuma funkcionēšanu konkurences apstākļos. *SAP/3* ieviešana veicinās uzņēmuma darbības un vadības procesu optimizāciju, kuras rezultātā tiks samazināti uzņēmuma ekspluatācijas izdevumi un palielināti ienākumi. Projekta realizācijas rezultātā valsts a/s *Latvijas dzelzceļš* palielinās konkurētspēju ar kaimiņvalstu dzelzceļiem un nodrošinās stabilas pozīcijas transporta tīgū.

Datu pārraides tīklā

2001. gada vasarā notika starptautisks konkurss par labākā Latvijas dzelzceļa datu pārraides tīkla (*LDzDAT*) modernizācijas risinājumu. Izvēlētais projekts paredz attīstību sekojošos virzienos:

- IBM lieldatoru pieslēguma pie datu pārraides tīkla pilnveidošana, nodrošinot lielāku ātrumu un pieslēgumu rezervēšanu, ļaujot lieldatoriem pilnvērtīgāk izmantot resursus un paaugstināt sistēmu darbības stabilitāti;
- datu pārraides tīkla maģistrālās daļas radišana – 1 GB/sekundē liela ātruma sasniegšana maģistrālajos kanālos;
- galveno objektu pieslēgšana tīklam Rīgā un valsts reģionos;
- vienotas tīkla vadības sistēmas ieviešana un esošo Interneta pakalpojumu vadības modernizācija;
- tehnisko un programmas risinājumu ieviešana, nodrošinot tīkla drošību, svarīgāko datu rezervēšanu, *Latvijas dzelzceļa* galvenās administratīvās ēkas lokālā tīkla modernizāciju un pieslēgumu starptautiskajam tīklam *Infonet-21*.

Personālo datoru skaits Latvijas dzelzceļā sasniedzis 1527. Iekšējam tīklam Intranet pieslēgti 696 datorlietotāji, tajā skaitā 468 no tiem ir pieeja Interneta tīklam. 2001. gadā šim tīklam pieslēgti 95 jauni lietotāji. Gandrīz visi datorlietotāji izmanto Interneta elektronisko pastu.

Kravu pārvadājumu informatīvajās sistēmās

Turpinājās automatizētās kravu pārvadājumu operatīvās vadības sistēmas *APOVS+DISKOR* (operētājsistēma *OS/390*, skaitļošanas komplekss uz divu IBM 9672.R14 procesoru bāzes) ekspluatācija.

Sistēmai pieslēgti 695 abonenti, tajā skaitā 401 dators. Darbojas *APOVS* termināls Intraneta vidē. 2001. gada laikā abonentu skaitu pieaudzis par 120. Diennaktī vidēji saņemto un izsniegto ziņojumu skaits sasniedza 30451 (42,2 MB informācijas), apstrādāto ziņojumu skaits – 2338.

Uz sistēmas *APOVS* bāzes pastāvīgā ekspluatācijā ieviesta kravas vagonu nobraukuma uzskaites sistēma, kā arī sistēma privāto vagonu remonta plānošanai pēc nobraukuma un konteineru kustības uzskaites sistēma.

Tika modernizētas sekojošas automatizētās darba vietas (ADV):

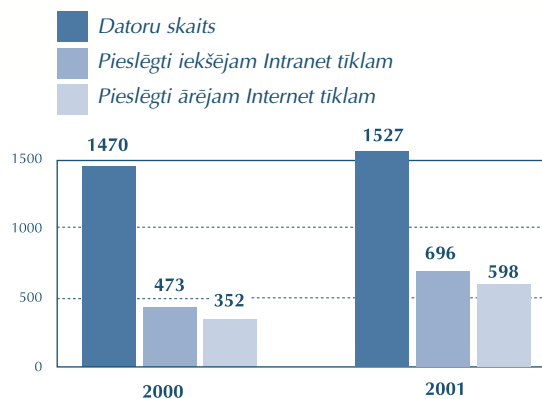
- vagonu nodošanas kantora ADV – Rēzeknes, Daugavpils, Jelgavas un Šķirotavas stacijās;
- tehniskā kantora ADV – Rēzeknes, Jelgavas, Liepājas un Ventspils (*MRC* un *Naftas parks*) stacijās;
- izpildītā kustības grafika analīzes ADV – Rīgas, Daugavpils un Jelgavas vilcienu dispečeru punktos;
- vadītāja ADV – 26 darba vietās;
- vilcienu lokomotīvu brigādēm adresēto brīdinājumu izsniegšanas ADV – Jelgavas, Rēzeknes, Rīgas pasažieru, Šķirotavas un Ventspils (*MRC* un *Naftas parks*) stacijās.

Ieviestas ekspluatācijā sekojošas automatizētās darba vietas:

- vilcienu dispečeriem domāto izziņu saņemšanas ADV;
- pasažieru kustības veidlapu uzskaites ADV;
- konteineru inventāra parka uzskaites ADV (izmēģinājuma ekspluatācijā).

Ekspluatācijā nodota modernā Šķirotavas stacijas automatizētā vadības sistēma ar *Microsoft SQL* servera datu bāzi. Sistēma apkalpo 26 darba vietas.

Dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas uzskaitē tika modernizēta dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas ap-

rēķinu automatizētā sistēma. Vēl ekspluatācijā ieviests:

- manevru darba uzskaites sistēma, kas balstās uz mašīnista maršruta datiem;
- vilcienkilometru uzskaites sistēma.

Turpinājās automatizētās pārvadājumu ienākumu kontroles sistēmas APIKS ekspluatācija. Sistēmas ietvaros tika veikta kravu pārvadājumu pavadzīmju un citu dokumentu datu sagatavošana un uzkrāšana – vidēji diennaktī apstrādāti 4080 dokumenti (diennaktī saņemts 0,63 MB pirmatnējās informācijas, izdots – 69,2 MB pārstrādātās informācijas). Sistēmas klientu skaits – 5510 (no tiem pastāvīgi strādājošie – 1500).

Izstrādātas un ekspluatācijā nodotas:

- Latvijas dzelzceļa jaunās tarifu politikas 03-LDZ īstenošanas programma;
- programma pārvadājumu aprēķiniem pēc 03-LDZ tarifa.

Tika modernizētas automatizētās darba vietas Rēzeknes, Daugavpils, Jelgavas, Šķirotavas, Ziemeļblāzmas, Rīgas Krasta, Mangaļu, Bolderājas, Liepājas, Ventpils un Saldus staciju kā arī Ventpils stacijas Naftas parka un Pārvadājumu norēķinu biroja kasēs, minētā biroja inspektora-revidenta ADV (1. daļa – kravu noformēšanas un kustības kontrole), kravu pieņēmēja ADV – Ventpils stacijas *Naftas parkā* (izmēģinājuma ekspluatācija).

Kravu saņēmēji un to nosūtītāji tiek nodrošināti ar informāciju par vagonu atrašanās vietu, jo ir izstrādāta un ieviesta *Sistēma vagonu pārvietošanās izsekošanai, izmantojot mobilo telefonu SMS ziņu saņemšanai(SMS VCOS)*.

Infrastruktūras informatīvajās sistēmās

Vilcienu kustības negadījumu uzskaites sistēmas lietotāju skaits pieauga līdz 52. Pašlaik sistēmu lieto Infrastruktūras pārvalde, Kravas pārvadājumu pārvalde, šīs pārvaldes Rīgas un Daugavpils ekspluatācijas iecirkņi, Vilcienu kustības vadības centrs, šī centra Rīgas, Jelgavas un Daugavpils nodaļas, Tehniskā inspekcija un Apsardzes daļa. Sistēma pilnīgi automātiski noformē operatīvās izziņas un atskaites attiecībā uz kustības negadījumiem.

Infrastruktūras pārvaldē, kur sistēmu izmanto 14 lietotāji, ieviesti ekspluatācijā Sliežu ceļu rekonstrukcijas tehnisko projektu sagatavošanas un noformēšanas sistēmas programmu moduļi *Garenprofils*, *Ūdensnovadi* un *Šķērsprofili*, kas dod iespēju automātiski generēt un iespiest kvalitatīvus rasējumus.

Eksperimentālajā ekspluatācijā ieviesta infrastruktūras elektrotehnisko ierīču atteikumu uzskaites sistēma (4 lietotāji).

Ritošā sastāva informatīvajās sistēmās

Tika modernizēts: mašīnistu maršrutu un degvielas talonu apstrādes sistēma (AMMAS) statistisko atskaišu izdošanai – vidēji mēnesī tiek apstrādāti 8,885 tūkst. mašīnistu maršrutu un 7,895 tūkst. degvielas talonu, vagonu tehniskās apkopes punkta ADV – Šķirotavas, Rēzeknes un Jelgavas stacijās, kravas vagonu tehnisko pasu uzskaites ADV – Daugavpils vagonu remontu centrā (VRC),

riteņpāru remonta uzskaites ADV – Daugavpils VRC, lokomotīvu remonta termiņu aprēķina ADV – Kravu pārvadājumu pārvaldē (izmēģinājuma ekspluatācija).

Izstrādātas un ieviestas ekspluatācijā: dežuranta un lokomotīvu norīkotāja ADV – Rīgas lokomotīvu ekspluatācijas nodaļā, degvielu noliktavas ADV (*Windows* vidē) – Lokomotīvu remonta centra Rīgas iecirkņi; dieselvilcienu darba uzskaitē pēc vilcienu numuriem; elektrovilcienu darba uzskaitē pēc vilcienu iecirkņiem; bukšu mezglu remonta uzskaites ADV – Daugavpils VRC.

Pasažieru pārvadājumu informatīvajās sistēmās

Turpinājās biļešu rezervēšanas sistēmas *Ekspresis-2* (skaitļošanas komplekss uz procesora IBM 4381.P13 bāzes) ekspluatācija. Sistēmai ir pieslēgti 166 termināli (Latvijā 97, Lietuvā 41, Igaunijā 28). Vidēji diennaktī tika pārdotas 4500 biļetes (Latvijā 2000, Lietuvā 2200, Igaunijā 300).

Izmēģinājuma ekspluatācijā ieviesta decentralizētā ienākumu norēķinu sistēma. Modernizēts un adaptēts iekšzemes satiksmei paredzētais programmu komplekss statistikas un finansiālo atskaišu izsniegšanai, kas darbojas uz DB2 datu bāzes. Saistībā ar Latvijas dzelzceļa restrukturizāciju izstrādāts jauns programmu nodrošinājums ikmēneša statistisko pārskatu izsniegšanai. Ieviesti jauni dieselvilcienu un elektrovilcienu abonementa biļešu veidi.

Finansu informatīvajā sistēmā

Turpinājās skaitļošanas centrā izstrādāto finansu uzskaites un grāmatvedības datu apstrādes datorprogrammu ekspluatācija.

Tika veikta esošo grāmatvedības programmu korekcija atbilstoši izmaiņām likumdošanā un struktūrvienību pieprasījumiem.

Personāla uzskaites sistēmā

2001.gadā sadarbībā ar ģenerāldirekcijas Personāla daļu tika izstrādāta Personāla uzskaites sistēmas (PUS) jaunākā versija. Patreiz PUS ietvaros darbojas 15 ADV Rīgā, Daugavpilī un Ventpilī.

Lietvedības dokumentu sistēmā

Atskaites periodā beidzās Lietvedības dokumentu sistēmas (LSD) eksperimentālā ekspluatācija. Ar 2002. gadu LDS varēs ieviest ar pilnu izpildes ciklu kopīgā tīkla lietotāju vajadzībām, bet lokālo tīklu lietotājiem – bez izpildes cikla.

2001. gadā *Lotus Notes* vidē tika izveidots: Mācību centra informatīvais reklāmas buklets, Kvalitātes vadības un vides aizsardzības datu bāze, Dzelzceļa transporta normatīvo aktu datu bāze.